

vidalo vzorku. Vadnost řízení a nesprávné právní posouzení věci v tomto směru nejsou proto opodstatněny. Totéž platí o výtce žalovaného po stránce právní, dále napadenému rozsudku činěné, že obchodní pomocník jako takový není oprávněn, nemá-li generální plné moci, zboží objednávat, a o výtce po stránce neúplnosti řízení žalovaným v dovolání uplatňované, že nebyly připuštěny důkazy o splnomocnění dotyčného obchodního pomocníka k objednávce zboží v tomto případě, nemůže býti řeči. Obě výtky tyto vyvrátil již soud odvolací. Žalovaný jest majitelem agentury a komisionářského obchodu a jest proto v povaze obchodu žalovaného, že jeho obchodní pomocníci bez zvláštní plné moci po zákonu jsou oprávněni, činiti objednávky, náležející k provozování tohoto obchodu. Omezení této zákonné plné moci svých obchodních pomocníků žalovaný žalobci před odesláním dopisu ze dne 4. května 1920 nesdělil a proto jest vázán objednávkou jeho obchodním pomocníkem, kterým byl v tomto případě jeho syn, před 4. květnem 1921 učiněnou a k pravidelnému provozování komisionního obchodu náležející.

Čís. 2483.

Uplatnění vzájemné pohledávky započtením po vzniku exekučního titulu jest okolností rušící vymáhanou pohledávku (§ 35 ex. ř.). Lhostejno, že vzájemná pohledávka započtena teprve po povolení a po výkonu exekuce. Nárok na útraty vzniká teprve jich přisouzením.

Věřitel nemůže vzájemnou pohledávku započísti na pohledávku vyrovnávacího dlužníka, jež mu vzešla až po zahájení vyrovnávacího řízení.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, Rv I 1278/22.)

Pravoplatným usnesením ze dne 9. prosince 1921 byla přisouzena Arnoštu M-ovi proti Josefu U-ovi útratová pohledávka 935 Kč 50 h, poněvadž žaloba Josefa U-a byla pro nepřislušnost soudu odmítnuta. Rozsudkem ze dne 29. prosince 1921, dosud právní moci nenabyvším, byla Josefu U-ovi proti Arnoštu M-ovi přisouzena pohledávka 16.247 Kč. Ohledně jmění Arnošta M-a bylo zahájeno dne 29. listopadu 1921 vyrovnávací řízení. Dne 10. ledna 1922 byla povolena Arnoštu M-ovi proti Josefu U-ovi exekuce k vydobytí oněch 935 Kč 50 h. Dopisem ze dne 20. března 1922 sdělil Josef U. Arnoštu M-ovi, že chce započítati na vymáhanou pohledávku svou vzájemnou pohledávku. Žalobě o zrušení exekuce pro namítanou započitatelnou pohledávku procesní soud prvního stupně vyhověl, odvolací soud ji zamítl. Důvody: Započtení jest sice okolností zrušující exekuční titul, bylo by ji však lze uplatňovati žalobou dle §u 35 ex. ř. pouze tehdy, kdyby okolnost ta nastala teprve po vzniku exekučního titulu. To však se tu nestalo. Neboť ve vuli, započítati, projevené v žalobě i v předchozím dopisu, nelze spatřovati okolnost, zrušující pohledávku vymáhajícího věřitele, povstlou po vzniku exekučního titulu.

Nevyšší soud vyhověl dovolání potud, že zamítl žalobu pro tentokráte.

D ů v o d y:

Odvolací soud má za to, že ani žalobcův dopis ze dne 20. března 1922, jímž žádal zástupce žalovaného za zrušení exekuce, ani žalobu samu nelze považovati za skutečnosti, nastalé po vzniku exekučního titulu ve smyslu Šu 35 ex. ř., ačkoliv jak z tohoto dopisu, tak ze žaloby jest zřejmo, žalobce chce započísti své pohledávky na pohledávku žalovaného 935 Kč 50 h, formalisovanou exekučním titulem. Tento názor odvolacího soudu nemá opory v zákoně a soud druhé stolice názoru toho neodůvodnil. Jak vychází ze zásady, vyslovené v Šu 1442 obč. zák., jest zrušení vzájemných pohledávek započtením podmíněno projevem vůle jedné strany, že započítati chce. Tento projev musí býti druhé straně sdělen a účinkuje od tehda, t. j. od okamžiku, kdy vzájemné pohledávky se střetly (§ 1438 obč. zák.). V tomto případě vznikla pohledávka žalovaného 935 Kč 50 h usnesením okresního soudu ze dne 9. prosince 1921, jímž žaloba Josefa U-a o zaplacení 8435 Kč 15 h okresním soudem pro nepřislušnost soudu byla odmítnuta. Jelikož vyrovnávací řízení ohledně jmění žalovaného zahájeno bylo 29. listopadu 1921, vznikla pohledávka žalovaného později. Opačný žalobcův názor není správným, neboť předpoklady pro přisouzení procesních útrat 935 Kč 50 h žalovanému Arnoštu M-ovi nastaly ve smyslu Šu 41 c. ř. s. teprve v době, kdy tento v mezisporu o příslušnost zvítězil. Dříve tento nárok na zaplacení procesních útrat neexistoval ani co do důvodu. Jelikož exekuční titul vznikl 9. prosince 1921 a žalobce uplatňuje započítací právo dopisem ze dne 20. března 1922 a žalobou ze dne 23. března 1922, jsou zde skutečnosti, vzniklé po vydání exekučního titulu. Názor žalovaného, že námitka započtení jest opožděna, jelikož byla uplatňována teprve po povolení a po výkonu exekuce, nemá opory v zákoně. Oposiční žalobu nelze tedy zamítnouti z důvodu, uvedeného odvolacím soudem. Přes to dovolání, uplatňující dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, není odůvodněno. Dle Šu 19 vyrovnávacího řádu jest započtení přípustno ohledně pohledávek, jež v době zahájení řízení byly již způsobilé k započtení, při čemž nevadí, že jde o podmíněné nebo časem omezené nároky. Zákon nepovažuje za slušné, by věřitel musil zaplatiti celou pohledávku dlužníka, kdežto věřitelova pohledávka podléhá omezením dle vyrovnávacího řízení. Tuto zásadu opouští zákon ustanovením Šu 20, že započtení mezi jiným není přípustno, stal-li se věřitel po zahájení vyrovnávacího řízení dlužníkem vyrovnávacího dlužníka. Zde platí zásada, že pro rozsah a jsoucnost pohledávky jest směrodatna doba zahájení vyrovnávacího řízení. Dále dlužno míti na zřeteli, že věřitel by mohl započtením svou pohledávku zcela neb částečně sprostiti právních účinků vyrovnání dle §§ 53 a násl. vyrovnávacího řádu a nabytí zvláštních výhod, což by odporovalo zásadám §§ 47, 50 čís. 3, 53 (3) a 58 vyr. řádu. Předpis Šu 20 vyrovnávacího řádu zní všeobecně a proto nelze souhlasiti s názorem prvního soudce, že započtení je přípustno ohledně nároku na procesní útraty, jež byly žalovanému přiřknuty, proto, že žaloba byla odmítnuta pro nepřislušnost soudu. V tomto případě domáhá se žalobce soudního výroku, že pohledávka žalovaného 935 Kč 50 h jest zapravena započtením, že tedy táž část žalobcovy pohledávky 16.247 Kč 15 h není podrobena ustanovením a omezením vy-

rovnávacího řádu. Tento výrok odporoval by zásadám výše uvedeným, a jest proto nepřipustným. Tím padá právní podklad opoziční žaloby. Jelikož předpisy vyrovnávacího řádu o započtení platí jen po dobu vyrovnávacího řízení, bylo odvolání částečně vyhověti a žalobu pouze pro tentokráte zamítnouti.

Čís. 2484.

**Povinnost k náhradě škody pro opožděné vrácení kupní ceny za po-
měrů, za nichž přímá výplata nebyla možnou. Rozhodným jest den, kdy
peníze byly řádným způsobem poukázány, nikoliv den, kdy kupitele
došly.**

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, Rv I 1374/22.)

Žalobce koupil od žalované vídeňské firmy krupony za libry šterlingů a poukázal jí kupní cenu v Krak. Ježto žalovaná smlouvy nesplnila, žaloval o náhradu škody jednak pro nesplnění smlouvy, jednak pro ztrátu na kursu opožděným vrácením předem zaplacené kupní ceny. Pro-
cesní soud první stolice v onom směru žalobu zamítl, v tomto směru jí vyhověl a odůvodnil vyhovující část takto: Dopisem ze dne 16. prosince 1919 prohlásil žalobce, že pro případ, že by nebylo docíleno kursu nejvýše 550, disponuje složenou částkou 469.000 Kr., a dopisem ze dne 31. prosince 1919 žádal vrácení téhož obnosu ovšem v korunách československých, s úroky a útratami. Dopisem ze dne 5. ledna 1920 projevila žalovaná ochotu, že vrátí složených pro ni 469.000 K r. ihned, jakmile žalobce prohlásí, že na zboží nereflektuje. Té doby věděla však již z dopisu ze dne 16. prosince 1919, na nějž reagovala dopisem ze dne 20. prosince 1919, že žalobce za vyšší kurs než 550 K r. převzít nechce. Rozhodla-li se tedy již 5. ledna 1920, že složenou úhradu žalobci vrátí, měla tak učiniti ihned. Žalovaná vrátila však 422.100 K r. až 4. února 1920 a zbytek 46.900 K r. až 12. února 1920. Za toto prodlení strana žalovaná jest zodpovědná a proto dle §u 1295 obč. zák. povinna nahraditi žalobci škodu prodlením tím vzešlou. Škoda tato sestává jednak z 6% úroků z prodlení z částky 422.100 K r. za dobu od 5. ledna 1920 — 4. února 1920 = 2110.50 K r. a z částky 46.900 K r. za dobu od 5. ledna 1920 do 12. února 1920 (§ 1333 obč. zák. a čl. 287 obch. zák.), jednak z rozdílu v kursu rak. korun dne 5. ledna 1920 a dne 3. února 1920 (12. února 1920). O-
d-
v-
o-
l-
a-
c-
í
s-
o-
u-
d
r-
o-
z-
s-
u-
d-
e-
k
p-
o-
t-
v-
r-
d-
i-
l.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalované, zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolací soud souhlasí s názorem odvolacího soudu, že žalovaná strana, jakmile projevila ochotu, vrátiti žalobci kupní cenu, měla tak učiniti bez zbytečného odkladu, a že ručí proto žalobci za škodu, vzniklou opožděným vrácením kupní ceny, souhlasí dále i v tom, že škoda ta záleží v rozdílu kursovní hodnoty peněz i v úrocích z prodlení, a že